

Beleidsscan

Cultuurbeleid Kracht van Cultuur 2018-2021

gemeente Geldrop-Mierlo

Geldrop, 10 januari 2022

René Kronenberg, beleidsadviseur Cultuur a.i.
Gemeente Geldrop-Mierlo

Samenvatting

Aan het eind van de beleidsperiode is een beleidsscan uitgevoerd naar het cultuurbeleid De kracht van Cultuur 2018-2021 binnen de gemeente Geldrop-Mierlo. Met diverse stakeholders is gesproken en afgestemd over het bestaan van het beleid, de visie en ambities en de actiepunten.

Geconcludeerd kan worden dat het overgrote deel van de actiepunten ruimschoots is behaald en dat daarmee is bijgedragen aan het succes van de inzet op cultuur binnen Geldrop-Mierlo in 2018-2021. Voor de toekomstige inzet, het toekomstige cultuurbeleid zijn in deze beleidsscan een 7-tal leerpunten en tips meegegeven. Deze punten zijn:

<i>Leerpunt 1</i>	<i>Cultuurbeleidsplan als leidraad en vaker agenderen met stakeholders</i>
<i>Tip 1</i>	<i>Continueer cultuurbeleidsplan vanuit nieuwe visie Sociaal Domein, met focus op uitvoering in plaats van creatie</i>
<i>Leerpunt 2</i>	<i>Maak cultuurbeleidsplan agile en attractiever</i>
<i>Tip 2</i>	<i>Continueer alleen actiepunten subsidieproces</i>
<i>Tip 3</i>	<i>Ontzorg, inspireer, verbind en ontwikkel cultuurbeleid met nieuwe actiepunten</i>
<i>Leerpunt 3</i>	<i>Opdrachtomschrijving cultuuraanjager moet beter (incl. management van verwachtingen)</i>
<i>Tip 4</i>	<i>Continueer actiegerichte cultuuraanjager met meer aandacht voor PR</i>

Inhoudsopgave

	<i>Pagina</i>
Samenvatting	2
Hoofdstuk 1. Inleiding	4
Hoofdstuk 2. De visie en ambities	5
Hoofdstuk 3. Actiepunten	7
De 14 actiepunten	7
Advies toekomstige actiepunten	12
Hoofdstuk 4. De cultuurverkenner	15
Bijlage 1. Rapportage cultuurverkenner	18

Hoofdstuk 1. Inleiding

Een beleidsscan is een vorm van *quick scan*/onderzoek naar bestaand beleid. Het heeft een terugkijkende en voorschrijvende werking: bij een beleidsscan wordt het huidige beleid tegen het licht gehouden, wordt er nagegaan welke uitgangspunten (niet meer) kloppen en wordt er een vooruitgekeken naar toekomstig beleid. In relatief korte tijd kan hierdoor een evaluatie worden aangegeven of het beleid beter en/of effectiever kan.

Uitvoering van beleidsscan

In het najaar 2021 is in het laatste jaar van het huidige cultuurbeleidsplan de beleidsscan uitgevoerd. Voor de goede uitvoering van de beleidsscan zijn diverse korte en langere gesprekken (interviews) gevoerd met respondenten uit 't veld. Mensen vanuit de professionele/beroepenveld alsook mensen vanuit zelforganisaties; gevestigde namen alsook 'nieuwe spelers' in 't cultuurveld. Korte gesprekken zijn gevoerd met stakeholders zoals de bibliotheekdirecteur, een voorzitter van een algemene cultuurstichting (zelforganisatie), een bestuurslid van een zangstichting, collega ambtenaren met affiniteit met kunst & cultuur, de cultuurverkenner, de voormalig beleidsadviseur cultuur, een lokale kunstenaar, een penningmeester van een professionele cultuurorganisatie, een penningmeester van een theater (zelforganisatie), de voorzitter van het museum, etc. Er zijn 5 interviews gehouden met de volgende stakeholders:

- Theo de Veer, directeur-bestuurder Kunstkwartier
- Sander Waterschoot, voorzitter Stichting KommuS
- Manuëla Brouwers en Margot van der Wielen, bestuursleden Mierlo-Artistique
- Robbert Teurlinckx en Anne van der velden, bestuursleden van popgroep Joyim
- Jan Wils, lokale kunstenaar en ex-directeur van Stichting De Wiele

In de gesprekken en de interviews is gesproken over de bekendheid met het vigerend cultuurbeleidsplan, de visie en ambities over cultuur, de 14 concrete actiepunten, de rol en betekenis van de cultuurverkenner en de culturele organisaties/functies. Deze beleidsscan is vooral een cultuur-inhoudelijk exercitie en kent geen financiële analyse.

In de beleidsscan stellen we een aantal zaken centraal die in aparte hoofdstukken zijn opgenomen. In elk hoofdstuk is een beschrijving gegeven van de beelden die over dat thema bestaan en wat dat kan betekenen voor de toekomst (een 7-tal leerpunten en tips). Het opstellen van nieuw cultuurbeleid, wat na deze beleidsscan volgt, is hierdoor relatief gezien goed en efficiënt uitvoerbaar. In het nieuwe cultuurbeleid zullen ook de keuzes voor de toekomst zichtbaar worden inclusief de financiële realiseerbaarheid van de ambities en actiepunten.

Hoofdstuk 2. De visie en ambities

Het huidige cultuurbeleid en de inzet op het gebeid van cultuur staan binnen de gemeente Geldrop-Mierlo in het teken van de gemeentelijke strategische visie en doelen. De gemeente kent de kerndoelstelling om een uitstekende en vooruitstrevende gemeente c.q. plek te zijn om o.a. te recreëren, te ontwikkelen, tot bloei te komen. Cultuur heeft daarbij de kracht om mensen te binden, te betrekken, te ontplooiën.

De gemeente onderscheidt daarbij 3 belangrijke waarden van cultuur: maatschappelijke waarde, artistieke waarde en economische waarde.

Met de strategische visie en de verschillende waarden van cultuur als kader heeft de gemeente de volgende 5 ambities vastgesteld:

Culturele waarde	Ambities
Maatschappelijke waarde	Stimuleren van cultuurinitiatieven als middel om maatschappelijke effecten te bereiken
Artistieke waarde	In standhouden en uitbouwen van een kwalitatief sterk en veelzijdig cultuuraanbod
	Stimuleren van cultuureducatie en talentontwikkeling
Economische waarde	Versterken van het culturele gezicht en imago
	Stimuleren van cultureel ondernemerschap

Het (voort)bestaan van het cultuurbeleidsplan

Over het algemeen is de reactie dat men tevreden is over het cultuurbeleidsplan van de gemeente. Stakeholders zijn ermee bekend en men onderschrijft ten volle de gepresenteerde ambities van het cultuurbeleid. Met een kleine aanscherping kunnen de ambities ook voor een nieuwe periode gecontinueerd. Een idee zou zijn dat het cultuurbeleidsplan niet alleen in 't begin van de beleidsperiode, ten tijde van het ontstaan van het beleidsplan, prominent onder de aandacht wordt gebracht, maar dat (externe) stakeholders ook door de jaren heen meer en vaker worden geïnspireerd door de cultuurplannen die er bestaan. Hiermee verwordt dit beleidsplan niet tot een papieren tijger die zich eenmalig en alleen bij aanvang van zich laat horen, maar dat het een leidend document wordt dat meer dan nu het geval is gedurende de gehele beleidsperiode bij stakeholders blijft leven. Ambtelijke gesprekken kan het beleidsdocument met externe stakeholders worden besproken, maar het is een goed idee dat er periodiek met stakeholders overleg plaatsvindt.

Leerpunt 1:
Cultuurbeleidsplan als
leidraad en vaker
agenderen met
stakeholders

De instrumentele werking van cultuur en cultuurbeleid op de algemene strategische visie van de gemeente is een logische redenering. Aangezien de visie en strategie voor het Sociaal Domein van de gemeente 'Persoonlijk, Dichtbij en Verbonden' vanaf februari 2020 is opgesteld, dient de nieuwe cultuurbeleidsnota dan ook vanuit dit kader gezien te worden.

Het huidige cultuurbeleid heeft zich moeten afspelen in 2000 en 2021 welke in het teken stonden van de Corona-pandemie en de maatregelen die zeer grote gevolgen hebben gekregen voor de impact van maatschappelijke en culturele organisaties. De cultuuractiviteiten hebben in zekere zin bijna 2 jaar stilgelegen, waardoor je zou kunnen zeggen dat het cultuurbeleid haar werking op de sector ook bijna 2 jaar niet in optima forma heeft kunnen uitvoeren.

Het is daarom een goed idee om het huidige cultuurbeleidsplan, zowel inhoudelijk als qua opzet – met hier en daar een kleine verbetering – voor een nieuwe cultuurbeleidsperiode ‘gewoon’ te continueren. Daarmee wordt in zekere mate ook meer en meer het accent gelegd op de beleids*realisatie* (uitvoering) in plaats van beleids*creatie*. Dus: de visie is goed, de ambities zijn – met een kleine aanpassing of net andere bewoordingen – goed, de acties moeten hier en daar aangepast/aangevuld – opdat de focus meer en meer kan komen op de uitvoering.

Tip 1:
Continueer
cultuurbeleidsplan vanuit
nieuwe visie Sociaal
Domein, met focus op
uitvoering in plaats van
creatie

Hoofdstuk 3. Actiepunten

In het verlengde van de 5 ambities zijn in het cultuurbeleidsplan 14 actiepunten uitgewerkt. Deze actiepunten hebben de verantwoordelijkheid geregeld om daadwerkelijk met de implementatie van het beleid aan de slag te zijn.

Door de actiepunten zou het cultuurbeleidsplan kunnen uitstralen dat het een statisch document is en het tegendeel in natuurlijk waar: zowel het thema kunst en cultuur zelf maar ook de werking met dit beleid moeten dynamisch worden benaderd, anders wordt geen recht gedaan aan de goede ideeën en inspiraties die zijn ontstaan en beschreven. Een leerpunt voor de toekomst is dat het beleid nog meer de dynamiek, wens tot actualisatie, positieve spanning en adaptief vermogen opzoekt en uitdraagt, waardoor doel en middel meer in balans komen. Met passende, moderne en vernieuwende PR en communicatie, wat *an sich* een geventileerd kritiekpunt is, is het goed mogelijk om hierop successen te boeken.

Leerpunt 2:
Maak
cultuurbeleidsplan
agile en attractiever

In de eerste paragraaf van dit hoofdstuk zijn de 14 actiepunten beoordeeld. In de volgende paragraaf is een voorschot genomen op nieuw cultuurbeleid en nieuw op te stellen actiepunten.

De 14 actiepunten

Een aantal actiepunten was snel en makkelijk realiseerbaar, een paar zijn meer procesacties en duren langer voordat van realisatie kan worden gesproken. Hieronder zijn alle actiepunten beoordeeld middels een 'scoreschuif': van kleurscore rood als 'niet gerealiseerd' naar kleurscore groen als gerealiseerd.

Actiepunt 1: Binnen het te herijken subsidiebeleid, bij alle subsidieaanvragen toetsen op aspecten van kwaliteit en vernieuwing, maatschappelijke verantwoordelijkheid, zichtbaarheid, cultureel ondernemerschap en partnerschap; met de grote organisaties hierover prestatieafspraken maken.

Omdat het subsidiebeleid niet herijkt is, wordt binnen het subsidiebeleid nog steeds getoetst op activiteiten en bijvoorbeeld aantal leden, maar niet op maatschappelijke waarde en ook niet op vernieuwing, maatschappelijke verantwoordelijkheid, zichtbaarheid, cultureel ondernemerschap en partnerschap. Bij de eenmalige subsidies, die aanvullend moeten zijn op het huidige aanbod, wordt hier overigens wel naar gekeken. De vierjaarlijkse subsidies zijn bijna allen gecontinueerd zolang de reserves niet te hoog zijn, er plannen zijn voor bestedingen en het ledenaantal uit Geldrop-Mierlo niet te laag. Wel is tegenwoordig in de beschikking van eenmalige subsidies opgenomen dat zij hun evenement kunnen aanmelden bij Village Marketing en heeft Village Marketing ook een plekje op de pagina over subsidie aanvragen. De zichtbaarheid van culturele activiteiten wordt hierdoor vergroot. Met de grotere organisaties zoals Kunstkwartier, het Kasteel en de Bibliotheek worden gesprekken gevoerd over het creëren van meer maatschappelijke waarde, het versterken van deze voorliggende voorzieningen en prestatie-afspraken.

Actiepunt 2: Bij het maken van prestatieafspraken met de grote organisaties de voortrekkersrol nader invullen.

De samenwerking van professionele organisaties is vergeleken met 2018 enorm verbeterd. Organisaties hebben samenwerking steeds prominenter in hun beleid opgenomen en feitelijk zie je ook meer samenwerking ontstaan. Denk aan het Kasteel en de Bibliotheek die zeer maatschappelijk actief zijn en deelnemen aan verschillende projecten in Geldrop-Mierlo. Zo lanceerde de Bibliotheek onlangs nog de mini-biebs en is het Kasteel nauw betrokken bij de mogelijkheid om het kasteel in te zetten als dagbesteding/voorliggende voorziening. Een schoolvoorbeeld was de Kimono-week in 2021 toen veel organisaties samenwerkten om een event neer te zetten, waarover de communicatie ook goed geregeld was. De samenwerking ontstaat anderzijds wellicht vooral onder organisaties die al een tijd bestaansrecht hebben, in plaats van met start ups en/of nieuwe burgerinitiatieven.

Het is overigens de vraag of de grotere organisaties zichzelf zien in een voortrekkers- of voorbeeldrol en ook op die wijze communiceren met c.q. opereren richting andere organisaties. Het Kasteel en de Bibliotheek zijn steeds vaker op zoek gaan naar alternatieve financieringsbronnen en niet meer alleen bij de gemeente aankloppen. Dat is een goede ontwikkeling. Zo participeert de Bibliotheek in de regiodeal voor het toekomstbestendig maken van de bibliotheken rondom Eindhoven. De samenwerking zou zich in de toekomst ook meer kunnen richten op het delen van expertise en/of het trainen op een expertise waar een bepaalde organisatie in uitblinkt. Een idee zou kunnen zijn dat een professionele organisatie, als een soort van tegenprestatie, 1 keer per jaar een netwerksessie verzorgt over een thema waardoor de gehele kunst- en cultuursector op een hoger plan komt.

Actiepunt 3: Subsidiebudgetten voor de cultuursector minimaal op het huidige niveau houden tot en met 2020.

Deze ambitie is gelukt, en wel tot en met 2021. Het is zelfs zo dat de aandacht voor kunst en cultuur een extra boost kent c.q. heeft gekregen, zoals:

- Vanuit de fysieke invalshoek zijn grote stappen gezet (denk aan de kunstregeling binnen de gemeente bij projectontwikkeling – nota kostenverhaal, de 1% regeling – of het beleid rondom de buitenruimte kunstobjecten – KUNSTvisie) waarbij samen met sociaal (Samenleving) opgetrokken wordt. De budgetten vanuit sociaal (Samenleving), wellicht meer de maatschappelijke waarde van cultuur ondersteunend, zijn *an sich* al essentieel om de ambities vanuit het cultuurbeleid te kunnen realiseren.
- Al dan niet met de inzet van de cultuurverkenner en/of Village Marketing (zie verder) zijn in de huidige beleidsperiode nieuwe initiatieven ontstaan die blijvende impact zullen hebben op het kunst- en cultuurveld in de gemeente Geldrop-Mierlo.

Actiepunt 4: Bij de subsidieverstrekking aan culturele organisaties ruimte geven aan community art met een kleinschalig en buurtgericht karakter.

Er hebben meerdere activiteiten plaatsgevonden op dit gebied. Bijvoorbeeld het Geheim van Zes Gehuchten, het Geheim van Mierlo, de Murals van Village Marketing, de Diorama van Cultuur aan de Dommel en de mini-biebs. Het subsidieproces binnen de gemeente is anderzijds best nog wel complex om op dit actiepunt volop te scoren. Soms worden dit type aanvragen niet gehonoreerd omdat het idee niet van een inwoner (onderop) komt maar van de cultuurverkenner of een organisatie. Daar bovenop geldt dat een (op te richten) stichting of vereniging het vehikel moet zijn om voor langere tijd subsidies te verwerven, wat frustraties kan opleveren bij initiatiefnemers. En het risico dat burgers, die eenmalige subsidies aanvragen, afhaken, is ook aanwezig. Aanvragen voor buurt(cultuur)activiteiten kan ook vanuit verschillende budgetten worden gehonoreerd. Hierdoor hebben we niet direct helder in beeld wat er allemaal gebeurt op het gebied van community art en kleinschalige/buurtgerichte initiatieven.

Het blijkt dat werken met 1 subsidiemedewerker (1 loket) voor lagere, eenmalige subsidies een goede zet is. Deze persoon kan binnen de organisatie ook direct kijken of er budgetten beschikbaar zijn bij cultuur, sociaal domein, economie, etc. Deze persoon beoordeelt ook direct of plannen compleet zijn en/of aanvragen eenmalig of juist meerjarig zouden moeten zijn. Deze persoon, dit loket zou ook goed door een subsidievolgstelsel ondersteund kunnen worden, wat ontlastend kan werken voor subsidieaanvragers.

Actiepunt 5: Implementeren programma De Cultuur Loper binnen het basisonderwijs.

De Cultuur Loper is geïmplementeerd waardoor in Geldrop-Mierlo een goede invulling wordt gegeven aan de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Scholen die cultuureducatie een vaste plaats geven binnen het onderwijs en de kwaliteit van deze educatie op peil houden, krijgen hierdoor budget en ondersteuning van de overheid. Het onderwijs is in algemene zin een belangrijke partner in het cultureel domein, vandaar dat het een goede overweging is om in de ambities van het cultuurbeleidsplan ook concreet cultuuroelstellingen in het PO, VO en kindcentra te benoemen.

Actiepunt 6: Deelname in Jeugdcultuurfonds en "Sjors Sportief en Sjors Creatief" continueren.

"Sjors sportief en Sjors creatief" wordt uitgevoerd door Leef, samen fit & creatief en heeft onder een andere naam dit concept voortgezet: Leef! Sportief & Creatief (project Sport- en Cultuurimpuls). Dit project loopt goed, de communicatie middels 'het boekje' wordt ook goed verzorgd, het is wel de vraag of het goed is om het creatieve onderdeel ook bij buurtsportcoaches te beleggen. Het jeugdcultuurfonds loopt minder goed. Het bereik in Geldrop-Mierlo is laag en weinig mensen weten dat het fonds bestaat. Mensen weten het verschil tussen Leergeld en Jeugdcultuurfonds ook niet; de promotie wordt hier gemist. Het beoefenen van cultuur in Geldrop-Mierlo lijkt meer gericht

te zijn op creatief bezig zijn en plezier hebben dan inderdaad op serieuze vormen zoals/van talentontwikkeling. De nadruk ligt op doen, experimenteren en genieten. De gemeente zou de artistieke waarde van cultuur kunnen vergroten door zich ook meer programmatisch en structureel te richten op het herkennen en ontwikkelen van talent. Het jeugdcultuurfonds heeft bijvoorbeeld maar weinig aanmeldingen in Geldrop-Mierlo. Er is veel cultuur op school, maar daar komt tot nu toe nog niet heel veel talent uit voort.

Goede voorbeelden van talentontwikkeling zijn bijvoorbeeld dansscholen die meedoen met wedstrijden op hoog niveau. Bijvoorbeeld Downtown Promotions die zich juist meer richt op breakdance, *dance battles*, cultuur op straat. Daar ontstaat talentontwikkeling veel makkelijker – deelnemers kunnen direct laten zien dat ze aanleg, talent hebben.

Afgesproken is dat we per januari 2022 deze regeling culturele activiteiten voor jeugd beleggen bij Stichting Leergeld een deel van het budget gaan gebruiken voor aanjaagacties, bijvoorbeeld groepsactiviteiten om de doelgroep te bereiken.

Actiepunt 7: Mogelijkheid onderzoeken om van de Johannesschool in Mierlo een atelierversamelgebouw (broedplaats) te maken voor startende kunstenaars.

In de Johannesschool is op dit moment een kunstenaarscollectief gevestigd, maar die doen vooral hele grote opdrachten door het hele land. Dat is geen broedplaats voor amateurkunstenaars. Dit actiepunt blijft hangen op de huisvesting. Als de huisvesting aldaar geregeld is, is het misschien mogelijk om de broedplaats op te richten.

Actiepunt 8: Culturele evenementen en activiteiten stimuleren passend binnen de beleveniseconomie en het thema Verweven.

Met dit actiepunt hebben we onszelf en onze initiatiefnemers een beetje beperkt. Er zijn organisaties die dit thema heel duidelijk benoemen in hun aanvraag, bijvoorbeeld het Weverijmuseum en Cultuur aan de Dommel. Maar er zijn genoeg culturele evenementen te bedenken die niet passen bij dit thema maar wel heel waardevol zijn voor de gemeente. En het verweven kan best ontbreken in het onderdeel activiteiten en doelgroepen en dat het juist in de organisatievorm als doel wordt nagestreefd (samenwerking). Daarnaast levert dit actiepunt wellicht de perverse prikkel op dat een subsidie heel makkelijk te verkrijgen zou zijn, wanneer ze maar ‘verweven en verbonden’ toevoegen.

De economische waarde van cultuur (beleveniseconomie) kan best worden vergroot. Organisaties zoals Village Marketing sinds 2019 dragen daar goed aan bij. Zij maken bijvoorbeeld toeristische arrangementen en kijken zoals hierboven genoemd hoe je er goed meer toegankelijk kan maken voor inwoners en toeristen. De bovenlokale aantrekkingskracht van Geldrop-Mierlo die niet moet worden onderschat – denk daarbij aan de betekenis van het Kasteel en het Weverijmuseum. Nu hoeft de economische waarde van cultuur in de gemeente niet alleen benaderd te worden vanuit

recreatie en toerisme, maar cultuur in brede zin zou daarin ook opgenomen kunnen worden. Het verenigingsleven kan eveneens bijdragen aan de economische waarde van cultuur, omdat het verenigingsleven bijdraagt aan het vestigingsklimaat (indirect).

Actiepunt 9: Functie van cultuurmakelaar ontwikkelen. Deze onderbrengen bij Kunstkwartier.

De functie van cultuurmakelaar, inmiddels cultuurverkenner, is ontwikkeld. De vraag of de financiering voor de cultuurverkenner gecontinueerd wordt vanaf 2022, ligt nog open. Zie hierover ook het volgende hoofdstuk.

Actiepunt 10: Met organisaties gericht op behoud van cultureel erfgoed overleggen over versterking van de educatieve, culturele en toeristische waarde, waaronder begrepen het bereik en de toegankelijkheid.

Village Marketing heeft voor dit actiepunt een voortrekkersrol. Zie hiervoor ook actiepunt 8. Zij zijn met alle erfgoedplekken aan de slag gegaan (fysiek erfgoed) en hebben bijvoorbeeld met de Heemkundekring een fietsroute ontwikkeld. Ook is er gekeken naar arrangementen. Dit wordt overigens logischerwijs meer getrokken vanuit Recreatie en Toerisme dan vanuit Cultuur. Er is ook nagedacht om iets te doen met niet-fysiek cultureel erfgoed, bijvoorbeeld carnaval als volksevenement, maar dat is niet van de grond gekomen.

Actiepunt 11: Het carillon behouden op de huidige wijze.

Het Carillon zit in de kerk en is een echte trekpleister voor mensen die in die wereld zitten. Er worden bijvoorbeeld klassieke concerten gegeven waarin het orgel een rol speelt, maar het is echt voor een hele specifieke doelgroep. Zij doen nu ook wel mee aan andere activiteiten, zoals wandelroutes en cultuur aan de dommel.

Actiepunt 12: Stichting MFA Mierlo ondersteunen bij de uitwerking van het bedrijfsplan.

Dit actiepunt is gebeurd en de stichting opereert en onderneemt tegenwoordig volwaardig als zelfstandige entiteit in de gemeente Geldrop-Mierlo.

Actiepunt 13: Inventarisatie maken van werken Beeldende Kunstenaars Regeling en op basis daarvan besluiten wat we met de werken gaan doen.

De inventarisatie van het werk is gemaakt en aan de Bibliotheek Dommeldal is gevraagd of deze interesse heeft om (een deel van) de collectie te exposeren vanuit haar organisatie. Denk dan bijv. aan de Kunstzaal Dommeldal in Mierlo. De inventarisatie betreft puur de naam van de kunstenaar en de titel, niet bijvoorbeeld de waarde.

Actiepunt 14: Met de bibliotheek - en de overige kernpartners - doorontwikkelen van de vijf functies van het bibliotheekwerk vanuit het perspectief van 'persoonlijke ontwikkeling'.

Dit actiepunt is gebeurd en het resultaat hiervan is bijvoorbeeld het Bibliotheek Dommeldal beleidsplan 2021-2024, welke in juli 2021 met de raad is gedeeld.

Advies toekomstige actiepunten

Veel actiepunten zoals we deze kennen vanuit de beleidsperiode 2018-2021 hoeven niet meer gecontinueerd of doorgezet te worden in de nieuwe beleidsperiode. Deze zijn bijvoorbeeld eigenlijk te specifiek of reeds gerealiseerd c.q. *common business* geworden. Denk daarbij aan de acties 5 t/m 7 en 11 t/m 14. De acties die te maken hebben met de verbetering van het subsidieproces zouden wel, in een bepaalde dan wel nieuwe vorm, kunnen gecontinueerd. Denk daarbij aan:

- Bij subsidieaanvragen en in subsidiebeschikkingen aansturen op innovatie en vernieuwing (*out of the box*-doen). Dit kan op het niveau van de (publieks)activiteiten, de nieuwe doelgroepen alsook op het niveau van de organisatie (bedrijfsvoering). Dit geldt vooral voor de professionele organisaties.
- Bij subsidieaanvragen en in subsidiebeschikkingen aansturen op meer aandacht voor communicatie en PR, de campagne van de activiteiten. Hieronder kan ook een goede ledenwerfcampagne vallen om het voortbestaan van de organisatie veilig te stellen. Activiteiten zouden ook meer als events/evenementen moeten worden benaderd, waardoor de extra gewenste inzet op communicatie en marketing al bijna gegarandeerd is. Een interessant *boost* kan ontstaan wanneer de nieuwe sociale kaart het levenslicht gaat zien, waarop culturele organisaties zich kunnen presenteren, profileren en promoten.
- Stimuleer de integraliteit bij culturele activiteiten en beoordeel aanvragen (ook) vanuit de invalshoek van Village Marketing, de visie en strategie van het Sociaal Domein, gebiedsgericht werken (met concrete aandacht voor inwoners vanuit Mierlo en Geldrop).

Met dergelijke actiepunten blijf je aandacht vragen voor de verbeterwensen van het subsidieproces, omdat dergelijke verbeteringen gewoon veel tijd en energie vergen.

Tip 2:
Continueer alleen
actiepunten
subsidieproces

Nieuwe actiepunten waar voor de nieuwe cultuurbeleidsperiode serieus over nagedacht zou moeten worden, zijn:

- Zet cultuur en culturele activiteiten actief in op meer plekken, disciplines en domeinen dan alleen het culturele domein. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de zorg en het (gezamenlijk) inzetten van theater en muziek ten behoeve van preventie en curatie. Of denk aan culturele jongerenprojecten in de voorliggende voorzieningen waardoor geïndiceerde zorg kan worden beperkt (zie verder ook hieronder).
- Creëer een nieuwe administratieve projectenorganisatie als nieuwe bestuursentiteit die puur opgericht is om het eendimensionale subsidie- en AO-proces voor initiatiefnemers te verzorgen. Burgers en initiatiefnemers kunnen zich tot deze organisatie wenden om onder deze paraplu van expertise projecten te kunnen uitvoeren. Deze organisatie keert zelf geen subsidies of fondsen uit, deze wordt bestuursverantwoordelijk gemaakt waardoor initiatiefnemers zich 'slechts' hoeven te richten op hun passie en positieve energie. Er zitten best juridische haken en ogen aan deze constructie, maar het is het proberen waard. Het is een specifieke, 'ontzorgende' invulling van een van de belangrijke ambities van het cultuurbeleid, het stimuleren van cultureel ondernemerschap.

In het verlengde hiervan lijkt het opportuun om vrijwilligersorganisaties die zich (semi-)professioneel opstellen of welke een prominente positie innemen in de gemeente Geldrop-Mierlo *up te graden* in hun bedrijfsvoering. Denk daarbij vooral aan het Weverij-museum welke vanaf 2022 terecht lijkt te opteren voor een professionelere bedrijfsvoering.

- Netwerkontwikkeling: organiseer jaarlijks een 'netwerksessie voor de cultuurorganisaties Geldrop-Mierlo' om blijvend de aandacht voor het cultuurbeleid te behouden, om de onderlinge verbinding tussen cultuurorganisaties te stimuleren en om thema's te bespreken zoals:
 - Het gezamenlijk inzetten van de culturele partijen op het brede spectrum van het sociale domein (zorg, voorliggende voorzieningen, jongerenwerk, armoedebestrijding, etc.).
 - Het samen met de gemeente bepalen van een gezamenlijke activiteit in 2022-2026 waar alle organisaties met de bestaande middelen aan bijdragen om het een gezamenlijk succes van te maken. Doordat dan alle(rlei) cultuurdragers zich de schouders zetten onder een gezamenlijke activiteit, ontstaat er focus, trots en een beter programma. *Next level* themasessie zou in dit kader kunnen zijn om in deze setting cultuurorganisaties uit te dagen mee te denken aan 'gemeente Geldrop-Mierlo over 10 jaar: waar staan we nu en waar willen we over 10 jaar staan en wat betekent dat voor de tussentijd, de weg ernaartoe'.
 - Het op een hoger plan krijgen van de kunst- en cultuuruitingen in de gemeente Geldrop-Mierlo. Het doel hiervan is niet om alleen maar excellentie te bevorderen, want sommige organisaties zijn hiervoor juist niet opgericht. Het doel is wel om bestaande organisaties uit te dagen hiermee te experimenteren en daarmee de kwaliteit van kunst- en/of cultuuruiting te verhogen. Hierdoor wordt de artistieke waarde van het cultuurbeleid vergroot, wat PR-technisch een grote meerwaarde zal hebben voor de specifieke organisatie zelf en de gemeente Geldrop-Mierlo. Zie hierover ook nog het zesde actiepunt. Op dit onderdeel zou de ambitie van het cultuurbeleid 'stimuleren van cultuureducatie en talentontwikkeling' ook ietwat aangescherpt.

- Draagvlakverbreding: het uitwisselen en ‘ruilen’ van *best practices* en *tips & tricks* over het realiseren van duurzame verbanden met gebruikers, bezoekers en consumenten maar ook met leden en vrijwilligers.
- Waardeer speciaal de culturele initiatieven die extra inzetten op de verbinding tussen Mierlo en Geldrop. Cultuurinitiatieven zijn prima om *fusion* te creëren en groepen te verenigen.
- Organiseer een workshop, training of leergang over cultureel ondernemerschap. Het is een van de belangrijke ambities van het cultuurbeleid en dan zou de gemeente of een uitvoeringsorganisatie zoals Steunpunt Vrijwilligers, op dat thema – naast de installatie van een administratieve projectorganisatie – ook concreet de ondersteuning aan initiatiefnemers moeten aanbieden. In die zin mag het nieuwe cultuurbeleid ook wel iets meer gericht zijn op de vrije cultuurmakers, de nieuwe thema’s en spelers in plaats van de *usual suspects* en *common business*. Het idee van ‘sloop-nieuwbouw’ dat soms opgeld doet in de fysieke sector, is voor de cultuursector – natuurlijk verstandig en verantwoord – ook nastrevenswaardig.
- Versimpel het vaak demotiverende vergunningentraject waarmee cultuurorganisaties geconfronteerd worden binnen de gemeente. Door het instellen van een speciale ‘Doegroep’ Versimpeling Vergunningen zullen cultuurorganisaties in de gemeente meer, beter en sneller succesvol zijn. Het idee van een ‘vergunningvrij gebied’ zou hierin ook een plek kunnen krijgen.

Tip 3:
Ontzorg, inspireer,
verbind en ontwikkel
cultuurbeleid met
nieuwe actiepunten

Hoofdstuk 4. De cultuurverkenner

Een van de meest prominente actiepunten in het cultuurbeleidsplan 2018-2021 was het aanstellen van een cultuurmakelaar dan wel cultuurverkenner. Een soort van coördinator in het veld die – kort gezegd – verbindingen legt, samenwerking bevordert en cultuurorganisaties ondersteunt. De cultuurverkenner is van 2019-2021 vanuit Stichting Kunstkwartier aangesteld om die coördinatiefunctie te vervullen. De financiering ervan was een cofinancieringsconstructie tussen de gemeente (opdrachtgever) en Kunstkwartier (opdrachtnemer) die als werkgever functioneerde richting de cultuurverkenner.

Het oorspronkelijke idee was om de cultuurverkenner 4 jaar in te zetten, maar omdat er in het laatste cultuurbeleidsjaar in 2021 een natuurlijk moment kwam dat de cultuurverkenner op eigen initiatief ophield met haar werkzaamheden, is ervoor gekozen om de afronding en evaluatie van het cultuurbeleidsplan gelijk te laten verlopen met de afronding en evaluatie van de cultuurverkenner. Hierdoor is de cultuurverkenner feitelijk ‘slechts’ 3 jaar actief geweest, wat effect kan hebben op de betekenis en impact deze nieuwe functie.

De cultuurverkenner heeft bij haar afronding in 2021 zelf een rapportage geschreven die als zelfevaluatie kan worden gezien. Dit document is integraal opgenomen in deze beleidsscan (zie bijlage 1). In deze rapportage staan ook conclusies en aanbevelingen voor de toekomst, welke we ter harte moeten nemen.

In dit hoofdstuk staan we speciaal stil bij de rol en betekenis van de cultuurverkenner en nemen we leerpunten en tips op voor een vergelijkbare of identieke rol voor een toekomstige cultuurfunctionaris.

De reacties over de rol/functie cultuurverkenner zijn zowel positief als negatief

Het moet gezegd dat de meningen over de cultuurverkenner zeer divers zijn. In het veld was men ervan op de hoogte dat er een verkenner was aangesteld en in eerste instantie zijn er door de cultuurverkenner veel contacten zijn gelegd, maar de ervaringen in het veld waren vaak dat het bij een eerste kennismaking bleef. Anderzijds zijn de ervaringen van organisaties en individuen waar de cultuurverkenner nauw mee samenwerkte, zeer positief. Het lijkt dat de cultuurverkenner na een eerste inventariserende ronde zich heeft gefocussed op ‘kanshebbers’ en daarmee aan de slag is gegaan. Dat is een logische ontwikkeling binnen de kaders die de cultuurverkenner heeft meegekregen, maar zoiets hoeft niet altijd door alle partners begrepen te worden. Het verzorgen van goede communicatie en het scheppen van verwachtingen is dan de oplossing.

Binnen de gemeentelijke organisatie liggen de kritieken ook uit elkaar: de raad, een deel ervan, was met zoveel woorden van begin af aan kritisch op het waarom en de rol van de cultuurverkenner. En ook bestuurlijk en ambtelijk was 't divers: de betrokken wethouder was gematigd positief en overtuigd van de functie van een cultuurverkenner, de verantwoordelijk beleidsadviseur en sommige ambtenaren waren dat ook (bijv. ook de gebiedsregisseurs), maar sommigen waren weer minder positief. Het lijkt te maken te hebben met de onbekendheid van de activiteiten van de cultuurverkenner én met haar rol en dus opdracht die ze van meet af aan heeft meegekregen.

Iedereen is het erover eens dat de diversiteit aan meningen te maken heeft met de onduidelijkheid in de opdracht die de cultuurverkenner vanaf de start heeft meegekregen. De aansturing (vanuit de gemeente) is op dat vlak ook onvoldoende gebleken, waarop stakeholders in de 3 projectjaren bijna geen verandering hebben kunnen plaatsvinden en waar de cultuurverkenner als fenomeen eigenlijk in de gehele periode last van heeft gehad. Voor de toekomst, indien een vergelijkbare rol/functie in het cultureel domein wordt gecontinueerd, zou aan een dergelijke functie ook meer concrete afspraken en prestatie-indicatoren kunnen worden verbonden, wat goed kan werken in het kader van verwachtingenmanagement.

Leerpunt 3:
Opdrachtschrijving
culturaanrichter moet
beter (incl.
management van
verwachtingen)

De concrete resultaten zijn positief

In de periode van de cultuurverkenner zijn vele activiteiten en projecten tot stand gekomen die zonder de (functie van de) cultuurverkenner niet of anders tot stand zouden zijn gekomen. In die zin was de cultuurverkenner ook de grote onbekende achter het succes van anderen. Denk aan: de Wollige Winter Weken, het Geheim van ...', Cultuur aan de Dommel, etc. Voor een overzicht van de werkzaamheden van de cultuurverkenner 2019-2021 verwijzen we graag naar diens rapportage (zie bijlage 1). Leerpunt voor een eventueel vervolg is hier dat aan de PR van de cultuurverkenner meer aandacht moet worden besteed.

Voorschot op de toekomst

Stakeholders zijn het erover eens dat voor de toekomst – wanneer uit het nieuwe cultuurplan komt dat er extra gelden hiervoor vrij gemaakt moeten worden – de cultuurverkenner onder een andere naam ook een andere rol zou moeten vervullen (noem het bijvoorbeeld een culturaanrichter). Met dus een heldere opdracht voor alle stakeholders én aansturing daarop. De belangrijkste twee aspecten van de nieuw voorziene rol zijn:

- meer actie- en op uitvoering gericht (doen): niet blijven hangen bij inventariseren en verbinden, maar ook oppakken, aanjagen, oplossen, vasthouden, mee opzetten, coachen en dan loslaten. Het betreft hier dus daadwerkelijk de organisatie (vooruit)helpen, wat natuurlijk wel consequenties zal hebben voor de scope en omvang van de opdracht van de nieuwe culturaanrichter.
- meer PR en profilering van de culturaanrichter *as such*, door slimme en passende communicatie-acties en -instrumenten (zoals: 'Deze activiteit is *powered by* ...').

Het is zeer de vraag of er wederom een cofinancieringsconstructie gevormd kan worden voor een nieuwe culturaanrichter, omdat de financiële middelen bij Kunstkwartier (door Corona) beperkender zijn geworden. Desalniettemin lijkt het gezien de goede meerjarenvisie van Kunstkwartier en haar betekenis voor de gemeente op het gebied van kunst en cultuur, opportuun om een dergelijke functionaris via Kunstkwartier aangesteld te krijgen. Een andere optie die in de toekomst kan worden verkend is of de culturaanrichter als eenpitter (ZZP-er) in de gemeente Geldrop-Mierlo kan fungeren, Hiermee zou de neutrale positie – niet dat de cultuurverkenner zoals we deze hebben gekend daar last van heeft gehad – van de culturaanrichter worden verstevigd.

Bovenal is het aanbevelingswaardig dat in een nieuwe periode van het nieuwe cultuurbeleid in gemeente Geldrop-Mierlo een goede cultuuraanjager actief is. Iemand die cross-culturele verbindingen legt tussen verschillende disciplines, iemand die duurzame inzet garandeert op aspecten die alle culturele organisaties aangaan (denk aan vergrijzing en verjonging, samenwerking, etc.). Zonder een aanjager of ondersteuner zal het nieuwe cultuurbeleid een papieren tijger blijven en zullen verrassende samenwerkingen, coproducties of innovaties uitblijven, wat op gespannen zal staan met de beleidsuitgangspunten die de gemeente – waarschijnlijk – nou juist zal nastreven.

Tip 4:
Continueer actiegerichte
cultuuraanjager met
meer aandacht voor PR

Rapportage cultuurverkenner

Door Pleuni Sloots, oktober 2021

Voor de periode van 2018 - 2021 is een cultuurverkenner aangesteld als onderdeel van het cultuurbeleid van de Gemeente Geldrop-Mierlo. Te zijner tijd is deze functie ondergebracht bij Stichting Kunstkwartier waar de functie zich (in overleg met de gemeente) heeft doorontwikkeld van een beoogde cultuurmakelaar tot een cultuurverkenner.

In dit document wordt er teruggeblikt op het werk van de cultuurverkenner in de afgelopen jaren. Om terug te kunnen kijken naar het werk van de cultuurverkenner wordt hier eerst kort teruggeblikt op de opdracht en verantwoordelijkheden binnen de functie.

Functieomschrijving

Op 1 november 2018 is de cultuurverkenner bij Kunstkwartier in dienst getreden. Een volledige nieuwe functie, waarbij (zeker in de beginfase) pionieren en kennismaken centraal stond. Deze verkenningfase was een intensief proces en heeft veel tijd in beslag genomen. De cultuurverkenner betreft een 0.6 fte functie verspreid over alle dagen van de week. Deze flexibele werkhouding is essentieel om goede contacten met allerlei soorten culturele organisaties en initiatieven te kunnen onderhouden. Het is een functie waarbij men met 1 been in het culturele leven staat en met het andere in het midden van het maatschappelijke veld.

De cultuurverkenner is ervoor verantwoordelijk om verenigingen, groepen, individuen, bedrijven en instellingen die culturele activiteiten ontplooiën, of dat van plan zijn, te ondersteunen. Binnen de functie legt de cultuurverkenner contacten, verbindt, stimuleert en stemt af. Het is de taak van de cultuurverkenner om cultuur als middel in te zetten om andere lokaal belangrijke sectoren en domeinen te versterken. Binnen deze functie zijn o.a. de volgende verantwoordelijkheden te omschrijven:

- Managen van verwachtingen bij alle betrokken partijen;
- Stimuleren van samenwerking binnen de culturele sector en daarbuiten;
- Bij elkaar brengen van vraag en aanbod;
- Stimuleren van uitwisseling van kennis tussen organisaties;
- Stimuleren dat partijen (al dan niet tijdelijk) meer efficiënt gebruik maken van beschikbare accommodaties en voorzieningen;
- Verwijzen, informeren en adviseren van o.a. subsidies, sponsoring, huisvestingen;
- Organisaties ondersteunen om meer cultureel ondernemend te zijn;
- Wijkgericht werken: onderzoeken van mogelijkheden tot community art;
- Initiatieven nemen om kennisverrijking en netwerkvorming te stimuleren;
- Het promoten en uitbouwen van het gebruik maken van de mogelijkheden van het Jeugdfonds Cultuur.

Werkzaamheden en projecten

De afgelopen jaren heeft het werk van de cultuurverkenner verschillende fases doorlopen. Bij aanvang van de functie eind 2018 en een groot deel van 2019 stonden de werkzaamheden van de cultuurverkenner voornamelijk in het teken van de verkenning: het kennismaken met partijen, het gezicht van de cultuurverkenner laten zien en met partijen in gesprek over mogelijkheden, struikelblokken en ideeën.

Het jaar 2019 en 2020 stonden in het teken van samenwerkingen die vorm kregen zoals het periodiek overleg met het maatschappelijke veld, en begeleiden van opstartende initiatieven en hulp bij corona-gerelateerde vragen.

In 2020 en 2021 stond kunst en cultuur als instrument centraal waarbij de samenwerking werd gezocht met verschillende maatschappelijke partijen. Projecten die in deze tijd hun startpunt hadden qua uitvoer werden gepauzeerd of vertraagd uitgevoerd vanwege de steeds strengere coronaregels. Hieronder een overzicht van alle activiteiten en werktaken die in de gehele afgelopen werkperiode van de cultuurverkenner hebben plaatsgevonden.

Voordracht aan de Voordeur (2020 – 2021)

Een project wat tijdens de coronacrisis is gestart vanuit het periodiek overleg tussen Lev-medewerkers, gebiedsregisseurs en de cultuurverkenner. Aanleiding was het sluiten van de huiskamers van de Lev-groep waar senioren normaliter wekelijks samenkwamen voor een sociaal moment. Voor veel van deze senioren viel het sociale leven hierdoor helemaal stil. Muzikanten van Kunstkwartier brachten samen met Lev-medewerker een bezoekje aan de voordeur voor een mooi muzikaal moment en een korte babbel. Even een memorabel momentje in een heftige tijd. Het project is simpel, met korte lijnen en brengt met minimale effort grote glimlach op het gezicht en een mooie herinnering om over na te praten. Studio040 maakte een korte reportage over dit project die zelfs tijdens een uitzending van Jinek! (RTL4) werd uitgezonden.

Daarnaast is het project makkelijk door te ontwikkelen bij nieuwe doelgroepen of door middel van andere samenwerkingen. Vrijblijvende gesprekken hebben hierover al met verschillende partijen plaatsgevonden, zoals met De Boei (doelgroep zijn inwoners met licht psychiatrische problemen) en met seniorenwoongroepen en verzorgingstehuizen (Vitalis / Savant). De opvolgende cultuurverkenner kan hier meteen mee aan de slag.

Relatiebeheerder Jeugdfonds Cultuur (2019 – 2021)

Als relatiebeheerder van het Jeugdfonds Cultuur is de cultuurverkenner het aanspreekpunt als het gaat om de promotie van het fonds. Stichting Leergeld beheert de administratieve afhandelingen van de aanmeldingen binnen deze Gemeente. Als relatiebeheerder hebben de volgende handelingen en activiteiten in de gehele werkperiode van de cultuurverkenner o.a. plaatsgevonden:

- Contactpersoon voor het Jeugdfonds Cultuur over ontwikkelingen en veranderingen in hun werkwijze;
- Deelname aan bijeenkomsten voor relatiebeheerders van het Jeugdfonds Cultuur ter ondersteuning en inspiratie;

- Het constant promoten van de mogelijkheden en het bestaan van het Jeugdfonds Cultuur. Dit o.a. door middel van:
 - Promotie op het Strabrecht College tijdens Jumbo Vista Wieler Event, waarin o.a. persoonlijk is gesproken met leerkrachten en leerlingen over de mogelijkheden van het fonds.
 - Het belang en de mogelijkheden van Jeugdfonds Cultuur constant bij alle al betrokken partners op het netvlies zetten. Zoals jongerenwerk, jeugdfonds, Onderwijsafdeling van Kunstkwartier, de Wiele en het culturele verenigingsleven.
 - Connectie leggen met nieuwe partijen zoals het Jeugdvakantiewerk Mierlo en Hart voor Geldrop
 - Jaarrond flyeren
- Meedenken met Stichting Leergeld over hoe het fonds bij hun netwerk beter onder de aandacht te brengen;
- Afstemming met contactpersoon Gemeente Geldrop-Mierlo over mogelijkheden voor jongeren en het fonds plus de opzet en het gebruik van het fonds in de toekomst.

Overige ondersteuning van initiatieven en organisaties (2019 – 2021)

In de begintijd van de functie van de cultuurverkenner eind 2018 tot begin 2019 is er met veel diverse culturele partijen kennisgemaakt door een bezoekje te brengen tijdens hun activiteit en repetitie. Samen met de organisatie of het bestuur is de cultuurverkenner in gesprek gegaan over de creatieve dromen van de organisatie, maar ook tegen welke zaken de organisatie of instelling op dit moment aanloopt. Daarnaast werd door de cultuurverkenner tijdens deze gesprekken aangegeven voor welke zaken zij de cultuurverkenner hulp en advies zouden kunnen vragen.

Na afloop van deze verkennende fase eind 2019 was het aantal partijen dat de cultuurverkenner voor vragen benaderde echter nog maar minimaal. Maar stapsgewijs, door het bekender wordende gezicht van de cultuurverkenner en herhalende bezoeken, wisten steeds meer partijen de cultuurverkenner te vinden. Partijen met vragen hoe een evenement op te zetten, partijen die behoefte hadden aan een sparringpartner, partijen die hulp zochten bij hun subsidie aanvraag etc etc. Kleine vragen en grote vragen zijn voorbijgekomen. Hieronder een beknopte weergave van het soort geboden ondersteuning die niet in dit document als eigen project zijn opgenomen.

- Ondersteuning bij de opstart Op maat naar de Lente -> verbinden met andere partijen en meedenken over de aanpak;
- Cultuur aan de Dommel - > ondersteuning bij subsidie aanvraag, advies over corona gerelateerde vragen en ondersteuning als sparringpartner en verbinder bij nieuwe projecten;
- Afstemming en bemiddeling tussen harmonieën en Ready to Rock (scholen aanbod)
- Partijen doorverwijzen naar evenementenkalender en mogelijkheden van Stichting Village Marketing

Sparringpartner Gemeente-Geldrop Mierlo (2019 – 2021)

Gedurende de werkperiode van de cultuurverkenner is er vanuit de functie op verschillende vlakken en met verschillende domeinen een relatie met de Gemeente Geldrop-Mierlo opgebouwd. Dit o.a.

met de gebiedsregisseurs (zie periodiek overleg), maar ook met andere ambtelijke collega's. Dit maakte dat het voor de cultuurverkenner steeds gemakkelijker werd partijen naar de juiste personen binnen de gemeente door te verwijzen, een vaardigheid die voor meerdere culturele instellingen heel waardevol bleek. Daarnaast werd ook door Gemeente Geldrop-Mierlo steeds vaker gebruik gemaakt van de kennis en veldervaring van de cultuurverkenner en gevraagd mee te denken over de volgende zaken:

- Het leveren van input en feedback bij de herijking van het subsidiebeleid;
- Het geven van feedback op kunstvisie Gemeente;
- Deelname onderzoek omgevingsvisie Gemeente Geldrop-Mierlo.
- Betere integrale samenwerking tussen cultuur en het sociale domein.

Ondersteuning Jeugd aan Zet (zomer 2020 – 2021)

Naar aanleiding van een marktonderzoek dat onder 130 jongeren gedaan is verricht door Hofdael (2019) heeft de cultuurverkenner ondersteuning gegeven aan een brainstormsessie voor jongeren bij Hofdael. Uit deze brainstormsessie zijn werkgroepen met jongeren ontstaan om activiteiten te organiseren voor jongeren door jongeren. Tijdens een presentatiemoment van de cultuurverkenner en Stichting Village Marketing heeft de cultuurverkenner uitgesproken op zoek te zijn naar financiering voor bovenstaand project. Kort hierna heeft de Gemeente Geldrop-Mierlo aangegeven hier een buiten-gemeentelijke subsidie voor gevonden te hebben. Hier is de Subsidie Maatschappelijke Diensttijd "Jeugd aan zet" uit voortgekomen. Vanuit de nieuwe aanbesteding Jongerenwerk is gelijktijdig ook de samenwerking gestart met Levgroep Jongerenwerk, Hofdael, Leef Geldrop-Mierlo, Kunstkwartier en Down Town Promotons en de Wiele. De cultuurverkenner heeft als onderdeel van de opstart van dit project op locatie van jongerenwerk samen met bovenstaande partijen een pitch avond georganiseerd om jongeren te inspireren zich actief in te zetten voor het ontwikkelen van jongerencultuur. Uit het gehele brainstormtraject met jongeren en bovenstaand partijen zijn verschillende ideeën uitgedacht. Voorbeelden hiervan zijn het frisfeest, een filmavonden voor jongeren, creatieve en muzikale workshops, urban dance workshops etc. Naar aanleiding van de corona-maatregelen zijn al deze activiteiten lange tijd uitgesteld en na de zomer van 2021 opgepakt.

Ondersteuning realisatie Murals (najaar 2020)

In de nazomer van 2020 is op initiatief van Stichting Village Marketing en de Gemeente Geldrop-Mierlo het fietstunneltje bij de dommel creatief aangepakt. De cultuurverkenner heeft zowel in het voortraject en na-traject van dit project ondersteuning geboden. De cultuurverkenner heeft de verbinding gelegd tussen gemeente en een andere partij om creatief marktonderzoek te verrichten voor dit project. Daarnaast is er mee gekeken naar de mogelijkheden onderwijs bij Murals te betrekken en welke activiteiten daarvoor allemaal geschikt zouden zijn. Tevens is er vanuit het budget van de cultuurverkenner financiële ondersteuning voor Murals gerealiseerd. Vanwege de scherpe coronamaatregelen in de periode zijn de graffiti workshops in het onderwijs helaas komen te vervallen.

Voor eventuele toekomstige edities van Murals is er ook weer de wens onderwijs met verschillende graffiti activiteiten aan Murals te koppelen. De cultuurverkenner heeft hiervoor de link tussen Village Marketing en de onderwijsafdeling van Kunstkwartier al gelegd.

Wollige winterweken (december 2020)

Tijdens de Wollige Winterweken lanceerde Kommu naast haar al bestaande Kommu radio ook bijhorende tv. In overleg met Village Markteing en Kommu is gekeken hoe via de cultuurverkenner ook het rijke culturele (verenigings-)leven in deze gemeente op het tv-station een gezicht kon krijgen. De cultuurverkenner heeft hier met verschillende partijen over gesproken en samen met hen mooie activiteiten bedacht. Daar zijn o.a. de volgende initiatieven uitgekomen:

- Portretschildering van Sander Waterschoot door docent Eva van de Wiele, ter promotie van de Wiele haar cursusaanbod voor jongeren;
- Optreden jeugdleden Harmonie St Lucia, om te laten zien en te vertellen hoe leuk het is om een instrument te leren spelen en lid te zijn van de harmonie;
- Workshop Drummen op Potten en Pannen door Kunstkwartier;
- Heemkundekring Mierlo die verhalen kwamen vertellen over Geldrop en Mierlo.

Samenwerking sport & cultuur (september 2021)

Al langere tijd werd door de cultuurverkenner en Leef naar elkaar de wens geuit om sport en cultuur meer met elkaar te laten verweven. Vanwege corona werden alle plannen geannuleerd en op hold gezet. Eind deze zomer kwam er wat meer ruimte en werden heel last minute de handen toch nog ineengeslagen voor een kleine samensmelting van sport en cultuur. Tijdens de activiteitenweek van Jeugdvakantiewerk Mierlo werd door Kunstkwartier tijdens de estafette een creatieve activiteit verstoep. Deelnemende kinderen moesten tijdens de sport estafette een tekenopdracht verrichten, waarna succesvolle afronding pas door kon worden gegaan met het volgende sport element. Een kleine creatieve activiteit verstoep tussen de vele sportactiviteiten. Deze succesvolle samensmelting tussen sport en cultuur is klein begin, maar een uitnodiging tot meer.

Kunst en cultuurdag JeugdvakantieWerk Mierlo (september 2021)

Jeugdvakantiewerk Mierlo organiseerde dit jaar een kunst- en cultuurdag met verschillende workshops in plaats van hun reguliere jeugdvakantie week die vanwege coronamaatregelen niet kon doorgaan. Samen met Leef heeft de cultuurverkenner haar netwerk benaderd om te zorgen voor een gevarieerd en prikkelend creatief aanbod, waarbij verschillende kunstdisciplines het programma compleet maakte. Op deze dag werden voor zowel de leeftijd 5-8 jaar als 8-13 jaar de volgende workshop (op inschrijving) aangeboden:

- Djembé workshop door Kunstkwartier;
- Urban dans workshop door Hennes Geldrop;
- Fotografie workshop door de Wiele;
- Theaterworkshop door Het Mierloos Theater.

De doelgroep van Jeugdvakantiewerk Mierlo betreft kinderen uit gezinnen waar de ouders niet de financiële middelen hebben om op vakantie te gaan. Met bovenstaande workshopdag lag er voor de deelnemende partijen een prachtige kans hun aanbod waarbaar te maken bij een doelgroep die vaak hun weg richting kunst en cultuur niet zo makkelijk vindt. Om eventuele vervolgstappen voor kunst- en cultuurdeelname voor kinderen en ouders makkelijker te maken is Jeugdvakantiewerk Mierlo door de cultuurverkenner ook in verbinding gebracht met het Jeugdfonds Cultuur.

Inmiddels is er vanuit Jeugdvakantiewerk Mierlo alweer een nieuwe aanvraag bij de cultuurverkenner uitgezet om ook mee te denken de herfstvakantie-activiteiten met andere culturele partijen samen te gaan vormgeven.

Het Geheim van.. (najaar 2019 – najaar 2021)

“Het Geheim van..” is een wijkproject waarbij met inzet van theater verbindingen tussen bewoners worden aangehaald en de wijkidentiteit wordt versterkt. Door een team van cultuur professionals worden op verschillende momenten verhalen van bewoners opgehaald in de wijk. Deze worden vertaald naar theaterscenes en teruggespeeld middels een theaterwandeling in de wijk zelf. Bewoners komen daardoor middels het vertellen van verhalen, het zelf meespelen of door het kijken naar de voorstellingen met het geheim van hun eigen wijk in aanraking. Daarnaast functioneert het project als een platform voor allerlei al bestaande partijen binnen de gemeente om met elkaar samen te werken. De cultuurverkenner ondersteunt bij dit project de fondsenaanvraag, de afstemming met de gemeente en het bij elkaar brengen van partijen voor deelname en uitvoer van het project.

Het doel is om dit project structureel te laten plaatsvinden in Geldrop-Mierlo. Dit zou betekenen dat “Het Geheim van...” twee wijken per jaar bezoekt waar het project zal draaien. Hiermee zorgen we voor een duurzame werkopzet en dient de organisatie (die in handen ligt van Kunstkwartier) zich maar eenmalig in te zetten van een fondsenaanvraag. Op dit moment is er vanuit de Gemeente Geldrop-Mierlo nog geen bevestiging gegeven om dergelijk concept als een meerjarig programma aan te vliegen en zijn onderstaande activiteiten daarom als losse projecten georganiseerd.

De eerste editie van “Het Geheim van...” vond plaats in de wijk Zesgehuchten Geldrop in de periode november 2019 tot oktober 2020. De cultuurverkenner was bij deze editie betrokken bij het uitdenken van het project en bij de gesprekken met de gemeente waarin de kaders van dit pilot-project zijn bepaald. Als voorbereiding op de start van het project heeft de cultuurverkenner gekeken naar mogelijke samenwerkingen binnen dit gebied en al deze partijen benaderd, zowel persoonlijk, per mail als per brief in de bus, om bij de eerste informatieavond van dit project aanwezig te zijn. Koorleden, theaterverenigingen, t Gilde, maar ook verschillende ondernemers waren van de partij.

Met het “Geheim van Mierlo” werd het project in januari 2021 doorgezet waar ditmaal de bewoners van Mierlo de spil van het project waren. Deze editie betrof geen theaterwandelaroute door de wijk, maar een fietsroute door geheel Mierlo waar men langs 7 theateroptredens kon fietsen. Allen scenes zijn gespeeld door Mierlonaren, waarvan merendeel nog nooit eerder toneel heeft gespeeld.

De cultuurverkenner heeft ook bij deze editie weer alle partijen uitgenodigd waarvoor samenwerking en deelname leuk en interessant zou kunnen zijn. Hier is o.a. de deelname het Patronaat, De Saltydogs, St-Lucia Harmonie en leden van Mierloos Theater uit voort gekomen.

Muziek binnenshuis – Jo de Bruynhof (oktober 2021)

Via Vitalis is de cultuurverkenner gevraagd mee te denken in mogelijkheden voor een binnenshuis muziekprogramma voor de bewoners van het Jo de Bruynhof in Geldrop. De onderlinge verbinding tussen bewoners is niet geweldig en daarnaast zijn er een groot aantal bewoners die niet de beurs hebben om betaalde activiteiten buiten de deur te bezoeken. Ook vanuit de activiteitencommissie en Vitalis is er geen budget om dergelijke activiteiten te bekostigen. De cultuurverkenner heeft

verschillende lokale organisaties benaderd met de vraag of ze deze bewoners kosteloos met een optreden zouden willen benaderen. Als gevolg daarvan is de activiteitencommissie van Jo de Bruynhof op dit moment druk in gesprek met o.a. diverse hobby muzikanten, Muziekhuis Hofdael, jeugdkoor Joyim en Harmonie St.Lucia.

Daarnaast heeft de cultuurverkenner de aanzet gemaakt om een structurele geldstroom creëren voor een reizend muziekprogramma langs senioren wooncomplexen en verzorgingscentra. De opvolgend cultuurverkenner zal dit initiatief verder oppakken.

Grondstoftraining (zomer 2020 – 2021)

Een training voor culturele partijen & zzp-ers die educatief aanbod voor scholen zouden willen ontwikkelen of hun al bestaande aanbod nog beter bij de wensen van het onderwijs willen laten aansluiten. Daarnaast worden partijen tijdens deze training ook actief verbonden met scholen uit de gemeente tijdens matchingsdagen.

Deze training wordt door Kunstkwartier i.s.m. met Kunstloc gegeven. Voor deze al bestaande training zijn door de cultuurverkenner verschillende partijen benaderd voor eventuele deelname. O.a. Galerie de Ruimte als zowel het Weverijmuseum hebben daardoor deelgenomen aan deze training.

Naar aanleiding van periodiek overleg tussen de cultuurverkenner en de onderwijsafdeling van Kunstkwartier is er een nieuwe variant op bovenstaande training ontstaan. Een training die niet gericht is op professionals, maar op de culturele verenigingen binnen de Gemeente Geldrop-Mierlo die zich ook actief maken binnen het onderwijs of naschools educatief aanbod. Deze professionele vrijwilligers worden binnen deze training op de hoogte gebracht van de verschillende voorwaarden van de Cultuur Loper die scholen hanteren. Daarnaast wordt er in deze training meegekeken naar hun bestaande aanbod en hoe deze beter valt te matchen met de behoeften van scholen.

Onderstaande aanleiding training grondstof verenigingen is geschreven door de cultuurverkenner als onderdeel van de subsidieaanvraag voor de training die is ingediend door de onderwijsafdeling van Kunstkwartier. Deze training zal starten wanneer de corona maatregelen het weer toelaten dat grote groepen samenkomen.

Aanleiding grondstoftraining vrijwilligers

“Sinds 2018 is er een Cultuurverkenner in Geldrop-Mierlo actief en heeft deze met veel culturele partijen mogen kennismaken. Een van de taken van de Cultuurverkenner is om te kijken hoe culturele partijen binnen de gemeente beter kunnen samenwerken en hoe we kunnen zorgen voor een kwalitatief sterk lokaal cultureel aanbod. Cultuureducatie en -participatie onder kinderen en jongeren vormen hierbij belangrijk speerpunten.

Het overgrote deel van de culturele partijen binnen de gemeente Geldrop-Mierlo betreft verenigingen, stichtingen en instellingen die op (bijna) volledig basis door vrijwilligers worden gerund. Vaak zijn het partijen met een rijke geschiedenis binnen de gemeenschap, zoals Harmonieën die al 100 jaar actief muzikaal aanbod verzorgen binnen het dorp. Een groot deel van deze partijen is, was of wenst ook actief te zijn binnen het kunstonderwijs op scholen binnen Geldrop-Mierlo.

Tijdens gesprekken met dergelijke partijen kwamen een aantal zaken structureel naar voren.

- *Scholen zijn moeilijk te bereiken. Veel van de partijen deelden de ervaring dat scholen moeilijk te bereiken zijn, wat betekent dat ze vaak geen reactie (meer) krijgen op hun*

aanbod. Veel van deze partijen geven aan soms al een aantal jaar achtereen projecten op scholen te draaien, maar in opvolgende jaren ineens geen contact meer te kunnen krijgen. Ook het wegzetten van nieuw educatief aanbod ervaren zij allen als erg lastig.

- *Geen van de partijen is op de hoogte van de Cultuurloper en van scholen die hier mee werken.*
- *Veel van deze partijen voelen zich weggezet als ondeskundig en onprofessioneel, terwijl sommige de afgelopen 40 jaar structureel kunstonderwijs hebben aangeboden binnen eigen vereniging of op projectbasis binnen het onderwijs.*
- *Ondanks dat verenigingen vaak werken vanuit het hart en bezieling voor een kunstdiscipline (ze doen dit ten slotte volledig in hun vrije tijd met een onbaatzuchtige insteek) is bij veel verenigingen door gebrek aan jeugdleden en subsidie-eisen de focus te veel verschoven naar het slijten van aanbod.*

Bovenstaande zaken bleven in de gesprekken bovendrijven en zorgde voor de basis van het gesprek tussen de Cultuurverkenner van Geldrop-Mierlo en haar collega's van Onderwijs bij Kunstkwartier. Daardoor ontstond de vraag: Hoe kunnen we het aanbod van het culturele verenigingsleven van Gemeente-Geldrop beter laten afstemmen op de behoeftes van het onderwijs op het gebied van cultuureducatie?

Met de ervaringen van Kunstkwartier rondom de training Grondstof ontstond al snel de overtuiging dat het organiseren van dergelijke training voor dit type partijen een sterk toegevoegde waarde zal zijn voor het culturele veld en kunstonderwijs binnen Geldrop-Mierlo.

Informatie over de cultuurloper binnen deze training maakt het tenslotte voor culturele partijen helder in hoeverre hun aanbod nog interessant is voor scholen en hoe ze hun educatieve projecten zouden kunnen door ontwikkelen. De doorontwikkeling van dergelijk educatief cultureel aanbod en het stimuleren van deskundigheid binnen verenigingen is niet alleen waardevol voor de kwaliteit van cultuureducatie binnen de scholen, maar ook voor de kwaliteit van lokaal cultureel aanbod voor kinderen buiten school.

Daarnaast zal de training aan de verenigingen vragen zich door te ontwikkelen op het gebied van deskundigheid en professionaliteit. Vrijwilligers binnen dergelijke organisatie organiseren activiteiten vanuit een onvermoeibaar enthousiasme. Echter is het niet altijd de groep waar alle benodigde deskundigheid en vaardigheden worden vertegenwoordigd. Kwaliteiten en vaardigheden die door middel van de training Grondstof wel dergelijk kunnen worden aangeboord en ontwikkeld.

Ook het verbindende onderdeel binnen de training Grondstof zal voor deze partijen van grote waarde zijn. Het moment waarop de partijen in contact worden gebracht met de scholen, is een mooie ingang voor nieuw contact.

In onderstaande aanvraag zal verder worden ingegaan met welke opzet de training Grondstof voor bovenstaande partijen passend wordt geacht..."

Meer informatie over de status van bovenstaande training kan worden opgevraagd bij de onderwijsafdeling van Kunstkwartier.

Conclusie

Kijkend naar het culturele veld liggen er inmiddels sterke netwerken, samenwerkingen en mooie ideeën. Belangrijke verbindingen en samenwerkingen tussen de cultuurverkenner, het maatschappelijke veld, onderwijs en toerisme zijn inmiddels structureel en duurzaam. Dit maakt dat de lijntjes kort zijn en bij ideeën en uitvoer partijen elkaar gemakkelijk weten te vinden.

Met een grote dosis flexibiliteit is het gelukt om een aantal projecten in de corona periode tot uitvoer te laten komen, zoals 'het Geheim van..' en 'Voordracht aan de Voordeur'. Projecten die juist de eenzaamheid en isolement, kenmerken van deze periode, zijn tegengegaan en de verbinding tussen bewoners d.m.v. cultuur hebben gestimuleerd. Door het opheffen van de strenge lockdown zie je daarnaast dat er nu nog meer initiatieven tot bloei komen.

Steeds meer partijen weten de cultuurverkenner te vinden voor advies en ondersteuning, ook bij behoefte aan samenwerking. Dit geldt voor verenigingen, maatschappelijke organisaties, welzijnswerkers, gebiedsregisseurs, zowel als voor opstartende initiatieven als Cultuur aan de Dommel. Zichtbaarheid van de cultuurverkenner blijft echter een werkpunt; hoe kunnen we zorgen dat iedere organisatie scherp heeft wanneer en waarvoor men bij de cultuurverkenner terecht kan zodat we nog meer organisaties kunnen bedienen. Hier kan een volgende cultuurverkenner weer verdere stappen in zetten. Met het werk van de cultuurverkenner in de afgelopen jaren is hiervoor een sterke basis gelegd.